

РЕШЕНИЕ

№ 19

гр. Бургас, 16.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на двадесет и пети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Събина Н. Х.а Диамандиева

Членове: Кирил Гр. Стоянов
Кремена Ил. Лазарова

при участието на секретаря Марина Д. Димова
като разглежда докладваното от Кремена Ил. Лазарова Въззивно гражданско дело № 20222000500402 по описа за 2022 година
за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по въззивна жалба вх.№ 9600/06.07.22г. на БОС от **Община Бургас**, със седалище и адрес на управление: гр.Б., ул.,„А.“ № *, представлявана от Кмета на Общината, против решение № 599/20.06.22г., поправено с решение № 893/28.09.2022г. и двете по гр.д.№ 20212100101501/2021г. на БОС, с което са **уважени** предявените от **Е. Н. В.**, с ЕГН: *****, с постоянен адрес: гр.В., ж.к. „В.“, бл. *, вх. *, ет. *, ап. * и със съдебен адрес: гр. В. ЗПЗ, ул. „У. К. Ф.“ № *, адв. Х. Х., против Общината искове с правно основание чл. 369 ТЗ, вр. с чл.49 и чл.52 ЗЗД, като въззивникът е осъден да ѝ заплати обезщетение в размер на **30 000лв.** за неимуществени вреди и обезщетение в размер на **1 081.19лв.** за имуществени вреди, претърпени от травма при превоз с кораб, съгласно договор за превоз до остров „Света Анастасия“ от 08.07.2021г., ведно със законната лихва върху сумите, считано от 02.09.2021г. до окончателното изплащане и направените съдебно-деловодни разноски. Твърди неправилност на решението. Поддържа необоснованост на крайните и решаващи изводи на съда. Моли постановеното решение да бъде отменено и предявените искове – изцяло отхвърлени. Моли за присъждане на разноски. Няма нови доказателствени искания.

Въззиваемата по тази жалба страна - Е. Н. В., я оспорва чрез процесуалния си представител адв.Х.Х. в надлежно депозирания отговор. Излага подробно становище. Моли решението да бъде потвърдено. В последното по делото открито съдебно заседание прилага писмени

доказателства, приети като непреклюдирани от настоящия съд.

Жалбата е подадена в срока по чл.259 ГПК от легитимирано лице, пред надлежната по правилата на функционалната подсъдност инстанция, против акт, подлежащ на съдебен контрол и е допустима.

Предявените искове пред БОС са с правно основание чл.369 ТЗ, вр. с чл.49 и чл.52 ЗЗД.

Съдът, като взе предвид събраните доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, прие за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството пред БОС е образувано по искова молба от Е. Н. В. против Община Бургас, с предявени искове за заплащане на обезщетения в размер на 30 000лв. за претърпени неимуществени вреди и 1081.19лв. за имуществени, ведно със законната лихва върху горните главници, считано от датата на деликта – 17.07.2021г. до окончателното изплащане на сумите, както и разноски за адвокатско възнаграждение. Твърди, че на 17.07.2021г. пострадала при участието си в туристическа екскурзия по маршрута „Варна – Равадиново – Бургас“. Екскурзията включвала посещение на о.Св.Анастасия с кораб, стопанисван от ОП „Туризм“ при Община Бургас. По време на пътуването от Пристанище Бургас до острова, морето било бурно и в опит да се придвижи в долната закрыта палуба, въззиваемата паднала и получила фрактура на трети лумбален прешлен. Извършена била спешна операция на гръбначния ѝ стълб. Въззиваемата твърди, че по време на инцидента и непосредствено след това изпитвала силни болки. Впоследствие, въпреки положителните резултати, продължила да изпитва болки, възстановителният период бил труден, ставала много трудно и имала нужда от човек, който постоянно да я обслужва и да се грижи за нея. За период от около 4-5 месеца били силно затруднени движенията на снагата. Твърди, че превозвачът – Община Бургас, не е осигурил подходящи удобства и сигурност за пътуващите, според вида на превозното средство и това довело до вредоносния резултат. Позовава се на непрофесионално и безотговорно отношение на екипажа и конкретно на стюарда на палубата, който отказал помощ и съдействие. При изложеното е предявила настоящата искова молба. Моли за уважаване на исковете и присъждане на разноски. Ангажира доказателства.

В приложения отговор срещу исковата молба, депозиран в срока и по реда на чл.131 ГПК, въззивната Община Бургас оспорва исковете. Признава участието на К. на 17.07.2021г. в екскурзия до о.Св.Анастасия с кораб „Анастасия“, стопанисван от Община Бургас, както и настъпването на инцидент по време на пътуването. Твърди, обаче, че въззиваемата не се е съобразила с инструкциите за безопасност на борда, които вървят на аудио и видеозапис по време на пътуването. Също така не е изпълнила указанията на екипажа да не напуска мястото си, с оглед силното вълнение на морето през този ден. Твърди, че падането и травматичните увреждания са в резултат от личното ѝ невнимание, разсеяност или други психофизиологични причини. На основание изложеното се позовава на съпричиняване. Оспорва твърдението, че никой от екипажа не се е притекъл на помощ, когато ѝ прилошало. Оспорва причинно-следствената връзка между претърпяната

операция, за която са приложени писмени доказателства и конкретния инцидент. Оспорва иска за заплащане на неимуществени вреди по размер, като прекомерен. Моли за отхвърляне на исковете, а при условията на евентуалност – за намаляване на претендираните суми. Също ангажира доказателства.

Страните не спорят, затова съдът приема за установено по реда на чл.153 ГПК, че на 17.07.2021г. въззиваемата, заедно със съпруга си и своя приятелка – св.Д. участвали в пътуване, организирано по правилата на Закон за туризъм с „Темпо – 99“ ЕООД, гр.В. – стр.5 по гр.д.№ 1501/2021г. на БОС. Пътуването включвало разходка с кораб, стопанисван и управляван от ОП „Туризм“ при Община Бургас.

От събраните гласни доказателства на св.М.Д. – стюард на кораба и св.П.Д. – управител на туристически комплекс „Света Анастасия“, се установява, че на 17.07.2021г. в 10ч. кораб „Анастасия“ качил пасажерите и тръгнал да напуска пристанище Бургас. Безспорно е, че въззиваемата и приятелката ѝ – св.Д., слезли на долната закрыта палуба на кораба, понеже в този час на деня било ветровито, морето било доста бурно и там заели места на първата пейка, след барплота.

От показанията на св.М.Д. и св.П.Д. се установява безпротиворечиво, че след настаняване на пасажерите по местата им, на монитори в плавателния съд се излъчва инструкция и видеоматериал, свързан с безопасността им, в който се казва, че след качването на кораба, движението им става само с разрешение на капитана.

Съдът кредитира твърдението на Община Бургас, че по време на пътуването е имало видео-инструктаж, макар и то да е оспорено от въззиваемата страна. За да приеме извода си, взе предвид, че както св.Д., така и св. М., представител на „Темпо – 99“ ЕООД, гр.Варна, са потвърдили, че на монитор на долната палуба се показвало как да си поставят спасителни жилетки, ако се случи нещо с кораба. Според двете свидетелки, липсвал инструктаж за други събития, например какво да правят пасажерите, в случай, че им стане зле, но съдът приема, че инструктажът за ползване на спасителни жилетки е част от общото представяне на правилата за безопасност на пътуване с кораба, на което пътниците, включително водачът на групата – св.М. и пострадалата, не са обръщали особено внимание. Съдът приема, че двете групи свидетели – тази на въззивната страна и свидетелите на въззиваемата, дават информация за различни части на единна презентация на правилата за безопасност по време на пътуване с кораба и показанията на всички свидетели, оценени в тяхната съвкупност, формират извод за провеждан видео- и аудио-инструктаж, който очевидно пътуващите не са възприемали като важен.

Безспорно е, че около 10-15 минути след началото на пътуването, К. се почувствала зле, започнало да ѝ се гади и попитала стюарда къде може да се облекчи, понеже наоколо липсвали пликове за повръщане. Според св.Д. и св.М., той ѝ посочил един кош за отпадъци, поставен на около 6 метра от нея и пострадалата се опитала да достигне до него, защото имала позиви за повръщане. Точно в този момент, поради силното вълнение на морето, корабът попаднал между две вълни и пропаднал, К. паднала и си ударила

гърба.

Присъстващите на долната палуба, включително св.П.Д., веднага ѝ оказали помощ, изправили я и когато слязла на сушата, се движела сама, макар и видимо да изпитвала болка – факти, по които не се спори.

В същия ден била прегледана в „УМБАЛ Бургас“ АД. От рентгенологичното изследване била установена травма на нервните коренчета на лумбалния отдел на гръбначния стълб, но без данни за фрактури – стр.90 по гр.д.№ 1501/2021г. на БОС.

В деня на инцидента въззиваемата била транспортирана с частен автомобил до гр.В., повторно прегледана в „УМБАЛ Света Марина“ ЕАД, гр.Варна, с установена водеща диагноза: фрактура на трети лумбален прешлен (компресионно снишена горна краева пластинка, с лека конкавна деформация) и придружаващи заболявания – хипертонична болест, мозъчно-съдова болест и язва. Била извършена вертебропластика с костен цимент.

От извършената по делото СМЕ се установява, че механизмът на увреждане най-често е осево натоварване на гръбначния стълб или хиперфлеския на тялото в контекста на падане и удар на седалището в твърда повърхност, на фона на подлежащи преморбидни авансирани дегенеративни изменения в лумбалния сегмент на гръбначния стълб.

Разпитано в с.з. на 22.03.2022г. по гр.д.№ 1501/2021г. БОС, вещото лице е заявило, че всъщност не се касае за счупване в прекия смисъл на думата на трети лумбален прешлен, а за деформация или намален краниокаудален размер на височината на прешленното тяло, което може да бъде причинено както от флекссионна травма, така и от собствената тежест на тялото във времето. Според вещото лице, избраният метод на лечение има както терапевтичен, така и профилактичен ефект, т.като представлява инжектиране под високо налягане на костен цимент в увреденото тяло под рентгенов контрол. Увреждането е настъпило при първично дегенеративно увреден гръбначен стълб, като възрастовите промени препятстват нормалния и пълноценен възстановителен период, затова не може да се очаква пълно възстановяване.

По делото не са ангажирани доказателства относно продължителността на възстановителния период, но по данни от медицинско удостоверение № 762/2021г. на МБАЛ „Света Марина“ АД, гр.Варна – стр.8, той би следвало да е около 4 -5 месеца. Както е видно от проведените открити съдебни заседания, събраните гласни доказателства сочат за изпитани болки и страдания от страна на въззиваемата в деня на инцидента, но не и впоследствие. Не се установява да е посетила двата назначени контролни прегледа, да е провела физиотерапия или рехабилитация, нито да се е нуждала от чужда помощ при придвижване и изправяне, от постоянно обслужване от друго лице, както е изложено в исковата молба.

От приложеното пред настоящата инстанция експертно решение № 91167 от 08.09.2022г. на ТЕЛК при УМБАЛ „Света Марина – Варна“ ЕАД, става ясно, че въззиваемата е с 95% тр.неработоспособност, с водеща диагноза: последици от мозъчен инфаркт; общо заболяване: последици от мозъчен инфаркт; доброкачествено новообразувание на щитовидна жлеза; интрамурален лейомиом на матката; други уточнени увреждания на

централната нервна система; хипертонично сърце без застойна сърдечна недостатъчност; последици от мозъчен инфаркт; остеопороза, неуточнена; счупване на гръбначен прешлен.

От същото решение се установява, че въззиваемата е диагностицирана още през м.05, 2016г. с мозъчен инфаркт, от много години поддържа повишени стойности на артериално налягане, провежда лечение, с чести оплаквания от залитане и падане. През м.май, 2022г. хоспитализирана с повторен мозъчен инфаркт, придвижва се с придържане и е в увредено общо състояние. Впрочем, увредено общо състояние е установено и към датата на извършване на вертебропластиката – т.е. към 17.07.2021г. и това е вписано в приложената епикриза.

При тази фактическа обстановка съдът приема следното: съгласно разпоредбата на чл. 369 ТЗ: „Превозвачът е длъжен да осигури на пътника подходящи удобства и сигурност според вида на превозното средство и разстоянието“. В конкретния случай се установява, че въпреки вълнението на морето и пропадането на кораба между вълните, на пасажерите не са предоставени на удобни за тях места пликкове за повръщане, така че да не се налага да стават от местата си и да се опитват да стигнат до коша за отпадъци, при евентуална нужда. Също така съдът отбелязва, че макар и да е имало видеомонитори със звукозапис и видео-инструктаж за поведението на пасажерите на кораба, явно не е било указано по достатъчно ясен начин, че при бурно море пътниците не трябва да напускат местата си, без разрешение, макар и това да е нормалното житейско поведение в подобни ситуации. Установява се, че пасажерите, както и представителят на туристическата компания, организираща пътуването, въобще не са обърнали внимание, че освен поставянето на спасителни жилетки, инструктажът включва и други предписания за поведение на борда на кораба и забрани. Затова не може да бъде обосновано спазването на законовото изискване за осигуряване на сигурността на пасажерите, защото те не са били запознати с правилата за придвижване на кораба по такъв начин, че да осъзнаят необходимостта да стоят по местата си по време на буря и вълнение. Описаното води до извод за основателно ангажиране на отговорността на въззивната Община Бургас.

Относно размера на дължимите обезщетения съдът съобрази следното: Размерът на претърпените имуществени е установен с приложените писмени доказателства за извършени разходи от въззиваемата страна по повод проведеното лечение.

Що се отнася до обезщетяването на претърпените неимуществени вреди, съдът съобрази следното: Става въпрос за жена, на навършени 72 години към датата на инцидента, с увредено общо състояние, с вече установени и напреднали дегенеративни изменения в лумбалния сегмент на гръбначния стълб, с остеопороза, изпитала много силна болка в острата фаза на травмата, но изписана от УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД, гр.Варна с неврологично подобрение и без допълнителен неврологичен дефицит. По делото липсват гласни доказателства относно продължителността на възстановителния период и необходимостта на чужди грижи, но въпреки това съдът възприема заключението по приложения на стр.8 и стр.9 доклад за състоянието на К. и мнението на специалиста за трайно затруднение на движението на снагата за срок от 4-5 месеца, както и заключението на в.лице,

че с оглед възрастта и промените в организма и гръбначния ѝ, стълб не може да се очаква пълно възстановяване, а стабилизиране на гръбначния стълб отчасти, понеже извършената интервенция е не само с терапевтичен, но и с профилактичен ефект. По изложената причина и като съобрази социално-икономическите условия в страната към датата на инцидента, приема, че справедливото обезщетение възлиза на 20 000лв., с оглед и факта, че въззиваемата не е претърпяла открита оперативна интервенция, а лечението е било инжекционно, доста по-щадящо и видно от епикризата при изписването ѝ е имало незабавен ефект.

Като последица от описаните увреждания в епикризата на УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД, гр.Варна и приложеното пред настоящата инстанция решение на ТЕЛК, следва да бъдат обсъдени възраженията за съпричиняване на вредоносния резултат и уврежданията, релевирани от Община Бургас. По този повод Апелативен съд Бургас отчита, че се обсъжда жена на навършени 72 години, с установена към приемането ѝ в лечебното заведение хипертонична болест на сърцето 3 ст., мозъчно-съдова болест, състояние след мозъчен инсулт още през 2016г. и увредено общо състояние, отговарящо на пола и възрастта ѝ, с повишени стойности на артериалното налягане от години, с чести оплаквания за залитане и падане, явно нестабилна, с опасност неочаквано да загуби равновесие и да падне.

Това ѝ трайно състояние не е доведено до знанието на стюардите, на организаторите на пътуването, нито е съобразено от самата нея, когато се е качила на кораба, при силно вълнение. При положение, че видно от решението на ТЕЛК, тя от години поддържа високо артериално кръвно налягане, оплаква се от чести залитания и падане, поведението ѝ на кораба сочи на липса на трезва преценка на ситуацията и несъобразяване с преките последици от евентуална загуба на равновесие и падане в плавателен съд, който в момента е доста нестабилен.

Явно е и че въззиваемата, въпреки пълната известност за състоянието си и последиците от прекарания инсулт върху вестибуларния ѝ апарат, не е обърнала особено внимание на инструкциите за безопасност на кораба, защото внимателното им прослушване би я информирало за забраната за придвижване от мястото, което е зало, без разрешение.

Ето защо съдът приема, че с поведението си тя е допринесла за претърпените вреди и приема съпричиняване в размер на 25% за травмата. Така се налага заключение за решение в горния смисъл.

По отношение на разноските: Заведените пред първата инстанция искове са: искът за обезщетение за неимуществени вреди с размер от 30 000лв. и искът за заплащане на имуществени вреди – с размер от 1 081.19лв. Те са основателни до размера от 15 000лв. за първия и 810.89лв. за втория. Разноските за първата инстанция на въззиваемата страна възлизат на 3645лв. Съответно на уважената част от исковете на страната се следва сумата от $3645 \times 15 \times 810.89 / 31 \times 081.19$ или **1854.20лв.** за първата инстанция.

За втората инстанция интересът е същия, извършените разноски са в размер на 2000лв. или се дължи сума, според изхода на спора в размер на $2000 \times 15 \times 810.89 / 31 \times 081.19$ – общо **1017.39лв** Общо за двете инстанции на страната се дължат разноски в размер на 2871.59лв. – кръгло **2872лв.**

В полза на въззивната страна се следва юрисконсултско възнаграждение, определено от съда по реда на чл.78, ал.8 ГПК, в размер на 360лв. за всяка инстанция. Съобразно отхвърлената част от исковете в полза на Общината за първата инстанция се следват разноски в размер на **176.87лв. (15 270.30 x 360 / 31 081.19)**. За втората инстанция на Община Бургас се следват разноски в размер на 981.62 x 15 270 / 31 081.19 или **482.26лв.** Общо за двете инстанции на въззивника се следва за разноски сума в размер на 659.13лв. – кръгло **659лв.**

След извършено служебно прихващане, в полза на въззиваемата страна се следва сума в размер на **2 213лв.** за двете инстанции, затова решението на БОС в частта по разноските ще бъде коригирано до този размер, а за настоящата инстанция няма да бъдат присъждани разноски.

Водим от изложеното, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 599/20.06.22г., поправено с решение № 893/28.09.2022г. и двете по гр.д.№ 20212100101501/2021г. на БОС, в частта, с която **Община Бургас**, със седалище и адрес на управление: гр.Б., ул.„А.а“ № *, представлявана от Кмета на Общината **е осъдена да заплати на Е. Н. В.**, с ЕГН: *****, с постоянен адрес: гр.В., ж.к. „В.“, бл. * вх. *, ет. *, ап. * и със съдебен адрес: гр. В. ЗПЗ, ул. „У. К. Ф.“ № *, адв. Х. Х., **обезщетение за неимуществени вреди**, претърпени от травма при превоз с кораб, съгласно договор за превоз до остров „Света Анастасия“ от 08.07.2021г. **за размера над 15 000лв. и обезщетение за имуществени вреди**, претърпени от същия инцидент, **за размера над 810.89лв., както и в частта**, с която е присъдена законна лихва върху отхвърлените главници, считано от 02.09.2021г. до окончателното изплащане и направените съдебно-деловодни разноски **за размера над 2 213лв. вместо него ПОСТАНОВИ:**

ОТХВЪРЛЯ исковете в горните части.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 599/20.06.22г., поправено с решение № 893/28.09.2022г. и двете по гр.д.№ 20212100101501/2021г. на БОС в останалите обжалвани части.

Решението подлежи на касационно обжалване в 1-месечен срок от връчване на препис от него на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____